

12. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

1. Ünite

1. İslam'ın ilme verdiği önemin farkında olan Müslüman düşünür ve bilim adamları, din bilimlerinin yanı sıra sosyal bilimler, matematik ve fen bilimleri gibi pek çok alanda da önemli çalışmalar yapmışlardır. Öyle ki Müslüman bilim adamlarının sözü edilen alanlarda geliştirdikleri görüş, teori ve buluşlar günümüzdeki birçok bilimsel gelişmenin önünü açmıştır.

Buna göre aşağıdaki Müslüman bilginlerden hangisi diğerlerinden farklı bir alanda yaptığı çalışmalarla tanınmıştır?

- A) Battani
- B) Harezmi
- C) Uluğbey
- D) Ali Kuşçu
- E) İbn-i Haldun

2. • Genç yaşta önemli eserler yazmıştır.
• Yaşadığı asra kendi adı verilmiştir.
• Astronomi, matematik ve tabiat bilimleri üzerinde çalışmıştır.
• Dünya'nın döndüğünü söylemiş ve elips şeklinde hareket ettiğini iddia etmiştir.

Hakkında bilgi verilen Müslüman bilgin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biruni
- B) Farabi
- C) Harezmi
- D) İbn-i Sina
- E) İbnü'l-Heysem

3. Aşağıda İslam medeniyetinde öne çıkan kurumların tanımları verilmiştir.
- Astronomik gözlemler yapmak amacıyla kurulmuş olan yapılardır.
 - Yüksek seviyede ilmî araştırmalar ve tercüme faaliyetlerinin yapıldığı eğitim kurumlarıdır.
 - Eğitim ve öğretim kurumlarının genel adıdır.
 - Hastaların nitelikli personel tarafından karşılandığı ve bakıldığı hastanelerdir.

Buna göre verilen tanımlar ile aşağıdaki kurumlar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Beytü'l-hikme B) Dâru'l-kurra C) Bimaristan D) Rasathane E) Medrese

4. Kimya alanında yapmış olduğu çalışmalar ile tanınır. Hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran araştırmaları sayesinde, 2015 yılında Nobel Kimya Ödülü'nü kazanmıştır. Böylelikle İslam dünyasının ve ülkemizin yüz akı olmuştur.

Bu metinde tanıtılan ünlü Türk kimyacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Arf B) Ali Kuşçu C) Mehmet Öz D) Aziz Sancar E) Halil İnalcık

5. Tabloda Müslüman bilim adamları ve katkı sundukları bilim dalları verilmiştir:

Bilim Adamı	Yaptığı Çalışmalar
Ali Kuşçu	Astronomi
Uluğ Bey	Felsefe
Evliya Çelebi	Coğrafya
Cabir b. Hayyân	Kimya
İbn Sina	Tıp

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Evliya Çelebi B) Ali Kuşçu C) Uluğ Bey D) İbn Sina E) Cabir b. Hayyân

6. Kur'an-ı Kerim'de henüz çocuk yaşta Allah'ı arama gayreti içerisinde bulunan Hz. İbrahim şöyle anlatılır:

"Gecenin karanlığı onu kaplayınca bir yıldız gördü. 'İşte Rabb'im budur.' dedi. Yıldız batınca da 'Batanları sevmem.' dedi. Ay'ı doğarken görünce, 'Rabb'im budur.' dedi. O da batınca, 'Rabb'im bana doğru yolu göstermezse elbette yolunu şaşırmış kimselerden olurum.' dedi. Güneşi doğarken görünce, 'Rabb'im budur; zira bu daha büyük.' dedi. O da batınca dedi ki: 'Ey kavmim! Ben, sizin (Allah'a) ortak koştüğünüz şeylerden uzağım. Ben, onun birliğine inanarak yüzümü, gökleri ve yeri yoktan yaratan Allah'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim.'"

(En'âm suresi 76-79. ayetler)

Bu ayetlerde Kur'an'ın akla yüklediği görevi en iyi ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhlas B) İhsan C) Tefekkür D) Taassup E) Tevekkül

7 ve 8. soruyu aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Allah'ın, sonsuz ilim ve kudreti ile yarattığı evrene kurmuş olduğu sistem belirli kurallar çerçevesinde işlemektedir. Bu konuda Fetih suresi, 23. ayette: "Bu, Allah'ın öteden beri uygulanıp gelen kanunudur, Allah'ın kanununda bir değişiklik bulamazsın." buyrulurken evrendeki düzen üzerinde Allah'ın hâkimiyetine vurgu yapılmaktadır. Yaratılmış olan her varlık, bu sistemin işleyişi içerisinde yaşamını devam ettirir. Bu bağlamda akıllı bir varlık olarak yaratılan insan bu düzeni korumak ve devam ettirmek için çalışmalı, kendisine ve çevresine zarar verici tutumlardan uzak durmalıdır.

7. Bu parçadan aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan, Allah'ın yeryüzüyle ilgili sorumluluklar yüklediği bir varlıktır.
B) İnsanlar dünyada yaptıkları davranışların karşılığını görecektir.
C) Allah evrene ilk hareketi verdikten sonra onu kendi haline bırakmıştır.
D) Evrende düzenli işleyen bir sistem olmasaydı insanoğlu bilim üretemezdi.
E) Allah'ın evrene koymuş olduğu kurallar zaman içerisinde değişebilmektedir.

8. Bu parçada anlatılmak istenen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevekkül B) Tefekkür C) Habibullah D) Kelamullah E) Sünnetullah

9. Kur'an-ı Kerim'in ilk mesajının "Oku!" emriyle başlaması ve birçok ayette akletmeye, düşünmeye, araştırmaya yönlendirmesi, bununla birlikte Hz. Muhammed'in (sav.) ilme verdiği önem Müslümanları büyük bir hevesle; anlama, merak etme, araştırma, öğrenme, yazma gibi faaliyetlere yöneltti. Böylece İslam coğrafyasında tefsir, hadis, fıkıh gibi dinî ilimlerin yanında felsefe, mantık, matematik gibi fennî ilimlerin gelişmesinin de önü açılarak büyük bir medeniyetin temelleri atılmış oldu.

Bu metinden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Din, bilimi teşvik etmiştir.
- B) Din mutlak bilgiye ulaşmada yeterlidir.
- C) Müslümanlar bilimin başlatıcısı olmuştur.
- D) Duyu organlarıyla elde edilen bilgi kesinlik ifade eder.
- E) İslam medeniyeti batı toplumlarını etkisi altına almıştır.

10. I. "Allah geceyi gündüze, gündüzü geceye çevirir; gören ve düşünenler için bunlardan alınacak ibretler vardır."
(Nûr suresi; 44. ayet)
- II. "İnsan, 'Ben öldükten bir süre sonra sahiden yeniden hayata döndürülecek miyim?' diyor. İnsan, daha önce hiçbir şey değil iken kendisini yarattığımızı düşünmez mi?"
(Meryem suresi, 66 ve 67. ayetler)
- III. "Onlar bu söz (Kur'an) üzerinde hiç düşünmezler mi? Yoksa kendilerine, daha önce atalarına gelmeyen bir şey mi geldi?"
(Mü'minûn suresi; 68. ayet)
- IV. "Onlar ayakta dururken, otururken, yatarken hep Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler: 'Rabb'imiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru!' derler."
(Âl-i İmrân suresi; 191. ayet)
- V. "Allah hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilmişse, şüphesiz ona çokça hayır verilmiş demektir. Bunu ancak akıl sahipleri anlar."
(Bakara suresi; 269. ayet)

Kur'an'ın insan aklına yüklediği amaçlar düşünüldüğünde verilen ayetlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci ayette evrendeki uyum ve düzenden ders çıkarmamız istenmektedir.
- B) İkinci ayette akıl yürüterek doğruya ulaşmanın önemine vurgu yapılmaktadır.
- C) Üçüncü ayette vahyi akıldan öncelikli olduğuna değinilmektedir.
- D) Dördüncü ayette ince bir kavrayışla yaratılış amacının anlaşılması beklenmektedir.
- E) Beşinci ayette düşünüp anlamının ayrıcalığı üzerinde durulmaktadır.

11. İslam dünyasında 7. yüzyılda başlayan ilim ve düşüncedeki gelişim, 10. yüzyılda tam anlamıyla zirveye ulaşmıştır. Bu dönemde Müslümanlar arasında ilim dallarının tasnifini yapmak üzere eserler yazılmaya başlanmıştır. Birbirinden farklı olarak çok sayıda sınıflandırma yapan âlimler arasında en önemlileri Farabi, Gazali, Taşköprüzade ve Kâtip Çelebi'dir.

Bu parçada anlatılanlar İslam dünyasıyla ilgili,

- I. dünyevi ilimlerin ön plana çıktığının,
- II. ilmi çalışmaların giderek çeşitlendiğinin,
- III. bazı isimlerin ilimde öncü kabul edildiğinin

durumlarından hangilerinin göstergesidir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

12. Tarihi bir kurumun duvarında "Ruh ve sinir hastalarının musiki ile tedavi edilmesine müzikoterapi denir. Tarihi bilgilerimize göre ruh ve sinir hastalarının müzik yoluyla tedavi edilmesi meşhur filozof el-Kindî'ye (ö. 866) kadar ulaşır. Yakın zamana kadar Avrupa'da ruh ve sinir hastalarının tedavi edilmek yerine, şiddet sayılabilecek tedavi yöntemleriyle karşılaştıkları, buna karşın Müslümanların bu alanda çok önde oldukları görülür." bilgisinin yazılı olduğu görülmektedir.

Buna göre bu tarihi kurumun aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Han B) Camii C) Rasathane D) Dâru's-Şifa E) Beytül Hikme

13. Kur'an-ı Kerim'de yer alan Allah'ın mesajları, insanların hayatına yön vermek için göndermiştir. Bu nedenle Kur'an, muhatabının anlaması gereken bir kitaptır. Kur'an'ı daha doğru anlamak için bir bütün içerisinde ele almak, ayetleri belli usuller çerçevesinde değerlendirmek gerekir. İslam âlimleri de bu amaçla Allah'ın gönderdiği vahiydeki muradını insanın gücü oranında bulmaya ve kavramaya çalışmışlar, Kur'an ayetlerini indiriliş zamanı, sebebi gibi belli esaslara bağlı olarak yorumlamışlardır.

Bu parça öncelikli olarak aşağıdaki ilim dallarından hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Fıkıh B) Tefsir C) Hadis D) Akaid E) Kelam

14. İslam dünyasına tercüme yoluyla giren felsefe Müslüman filozoflar eliyle hikmete dönüşmüş ve yepyeni hâliyle bu alanda bir çığır açmıştır. İslam felsefesinin diğer felsefe geleneklerinden en önemli farkı, düşünce dünyasına kelamcıları, tasavvufçuları ve hukukçuları katmış olmasıdır. İslam tarihinde, bu alanda birçok filozof yetişmiştir. Kindi, Farabi, İbn Sina, Gazali ve İbn Rüşd bunlardan bazılarıdır. Felsefe, bu kişilerin elinde Müslüman coğrafyada pek çok insana hitap edebilmiştir.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İslam felsefesi özgün bir yapıya sahiptir.
- B) İslam dünyası felsefeyle geç bir dönemde karşılaşmıştır.
- C) İslam dünyasında felsefeye karşı farklı tepkiler gelmiştir.
- D) İslam felsefecilerinin görüşleri batıda büyük ilgi görmüştür.
- E) İslam felsefesine ait eserler günümüzde etkisini devam ettirmektedir.

15 ve 16. soruyu aşağıdaki ayetlere göre cevaplayınız.

“Allah'ın gökten su indirdiğini görmez misin? Sonra onunla renk ve çeşitleri farklı ürünler çıkardık. Dağların da farklı renklerde; beyaz, kırmızı, simsiyah yolları, kısımları vardır. Aynı şekilde, insanlardan, binek hayvanlarından ve eti yenen hayvanlardan da farklı tür ve renklerde olanlar var. Kulları içinden ancak bilenler, Allah'ın büyüklüğü karşısında heyecan duyarlar. Şüphesiz Allah üstündür, çokça bağışlayıcıdır.”

(Fâtır suresi; 27 ve 28. ayetler)

15. Bu ayetlerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Allah'ın yarattıklarını görüp gözettiği
- B) Tabiatın büyük bir sanat eseri olduğu
- C) İnsanın bilgisi arttıkça Allah'a olan saygısının da artacağı
- D) İnsanların farklı niteliklerde yaratılmasının Allah'ın tercihi olduğu
- E) Evrendeki ayrıntıları tanımadan iman etmenin mümkün olamayacağı

16. Bu ayetleri kendisine rehber edinen bir kişiden aşağıdaki İslam'ın yasakladığı tutumlardan hangisini yapması beklenmez?

- A) Hile
- B) Irkçılık
- C) Cimrilik
- D) Gösteriş
- E) Emanete ihanet etmek

17. İslam medeniyetinin önemli bilginlerinden olan Harizmi, gözün tabakalarına dair anatomik terimlerden, halk ilaçlarına ilişkin farmakolojik terimlere kadar ayrıntılara inmektedir. Kanser başta olmak üzere, mafsal veremi, veba gibi hastalıkların tanımını yapmakta ve döneminde geliştirilen ilaçları kategorik olarak zikretmektedir.

Bu metinden Harizmi ile ilgili,

- I. Tıp ilmine önemli katkıları olmuştur.
- II. Eserleri ilim çevrelerinde ilgi görmüştür.
- III. Birçok hastalığın tedavi yöntemini bulmuştur.

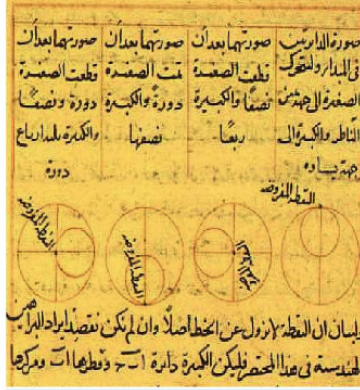
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

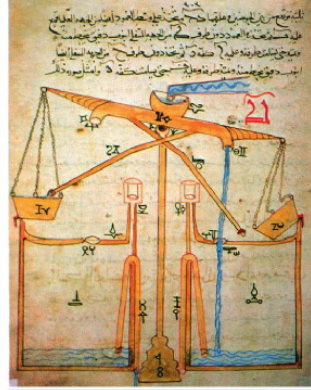
18. Aşağıda Müslüman bilim adamlarının yaptığı çalışmalara örnekler verilmiştir.

Piri Reis'in Dünya Haritası

Tûsî Çifti teorisi

El-Cezeri'nin icat ettiği iki şamandıralı fiskeye

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Batı medeniyetinin bilimsel çalışmalarda Müslümanlardan etkilendiğine
- B) Toplumsal hayatı kolaylaştırıcı çalışmalar yapıldığına
- C) Müslümanların bilimin gelişmesine katkı sağladıklarına
- D) Müslümanların farklı alanlarda çalışmalar yaptığına
- E) Müslümanların ilerici bir vizyona sahip olduklarına

19. Müslüman bilim adamları dinî ilimlerin yanında özellikle astronomi, tıp, fizik, kimya coğrafya, matematik vb. fenni ilimlerde de çığır açacak çalışmalar yapmışlardır.

Buna göre aşağıdaki bilim adamlarının hangisi farklı bir alanda yaptığı çalışmalarla tanınmaktadır?

- A) Ali Kuşçu B) Harizmi C) Uluğ Bey D) Sind b. Ali E) Ferazi

20. Küçük kan dolaşım ile birlikte kılcal damar ve koroner dolaşimleri da ilk keşfeden kişi olmasıyla tanınmıştır. Zira bunlar dolaşım sisteminin temelini oluşturmaktadır; nitekim kendisi bu keşifleri sebebiyle dolaşımsal fizyolojinin babası ve "Orta Çağın en büyük fizyoloğu" olarak kabul edilmektedir.

Metinde sözü edilen Müslüman bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbn Sina B) El- Kindi C) İbnu'n-Nefis D) Akşemseddin E) Sabit b. Kurra

21. Aşağıda Kur'an'ın akla yüklediği önemli bir takım işlevsel görevlerden bahseden ayetler verilmiştir:

- İbret almak (itibâr) (Nûr suresi, 44. ayet)
- Akıl yürütmek (nazar) (Nahl suresi, 66. ayet)
- Derinliğine düşünmek (tedebbür, tefekkür) (Mü'minûn suresi, 68. ayet)
- İnce bir kavrayışa sahip olmak (tefakkuh) (Âl-i İmrân suresi, 191. ayet)
- Düşünüp anlamak (tezekkür) (Bakara suresi, 269. ayet)

Buna göre, Kur'an'ın bu mesajları doğrultusunda,

- I. Akıl tek bilgi kaynağı olarak görülmeye başlamıştır.
- II. Müslümanların bilimsel çalışmalara olan ilgisi artmıştır.
- III. Müslümanlar arasında sorgulayarak anlama ve kavrama bilinci oluşmuştur.

durumlarından hangilerinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

22. Bilim, Allah tarafından kâinata konulan ve işletilen sistemin akıl, deney ve gözlem metodu ile araştırılması ve bu sistem içindeki sebep sonuç ilişkilerinin keşfedilerek sistematik bir biçimde insanlığın hizmetine sunulmasıdır. Düşünen ve sorgulayan bir varlık olan insan, Hz. Âdem'den beri tabiat olaylarının nasıl meydana geldiğini, içinde yaşadığı gezegenle diğer gezegen ve yıldızlar arasında nasıl bir ilişki olduğunu merak etmiştir. Bu merak, insanlığı araştırmaya sevk etmiş ve insanoğlu yaptığı keşiflerle bilimin gelişmesine katkı sağlamıştır.

Bu metinden bilimsel faaliyetler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kendine özgü yöntem ve kurallarla yapılır.
 B) Akıl sahibi insanın olduğu her yerde bilim de vardır.
 C) İnsanların hayatlarını kolaylaştırıcı pek çok faydaları olmuştur.
 D) Evrendeki düzenli işleyiş sayesinde gerçekleşmektedir.
 E) Dinî metinlerin etkisiyle yeni bir boyut kazanmıştır.

12. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

2. Ünite

1. Türklerin İslam'ı benimsemesinde pek çok unsur etkili olmuştur. Bunların başında, İslam dininin karakterlerine, düşünce ve ideallerine uygun olması gelir. Bununla beraber ahiret inancına sahip olmaları ile İslamiyet'teki cihat ve cihadın ahirette sağlayacağı mükâfat, onların alplik ülküsüne ve gaza ruhuna uygundu. Bu nedenle Türkler İslamiyet'i benimsemekte çok zorlanmamışlardır.

Bu metinde Türklerin İslam'ı seçmelerinde hangi durumun etkili olduğundan söz edilmektedir?

- A) Müslümanlarla kurulan olumlu ilişkilerin
- B) Müslüman din adamlarının tebliğ faaliyetlerinin
- C) İslam'ın yaşam tarzlarına uygun olmasının
- D) Derviş ve erenlerin ahlakından etkilenmelerinin
- E) Abbasilerin hoş görülme politikasının

2. İslam düşünce tarihi boyunca hukuk, kelim, felsefe ve tasavvuf gibi alanlarda birçok âlim öne çıkmıştır. Bu âlimlerden bazıları Türklerde İslam anlayışının oluşumunda oldukça etkili olmuştur.

Buna göre aşağıdaki âlimlerden hangisinin etkisi diğerlerinden farklı bir alandadır?

- A) Yunus Emre
- B) Hacı Bektaş Veli
- C) Ahmet Yesevi
- D) İmam Matürîdi
- E) Hacı Bayram Veli

3. İmam Matürîdi'nin Kitabı't-Tevhid ve Te'vilât adlı eserleri incelendiğinde, kendinden önceki kelamcılarının ele almadığı felsefi konuları tartıştığı, Müslümanlar arasında var olan yanlış inanç ve düşüncelere karşı akli önermeler ve mantiki delillendirmeleri kullanarak mücadele ettiği ve böylece kelama gerçek anlamda bir bilim hüviyeti kazandırdığı açıkça görülecektir. Matürîdi'nin kelam ilmine kazandırdığı en önemli yeniliklerden biri de bilgi kuramıdır. O, bu kuramıyla reel bir kozmolojiyi gündeme getirmiştir. Önemli olanın bilgi olduğunu, bilginin varlıktan önce geldiğini bu nedenle ilham ve keşfin bilgi kaynağı olamayacağını savunmuştur.

Bu metinden İmam Matürîdi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Halkın gündemindeki fikri tartışmalarla ilgilenmiştir.
- B) Akli mükellef tutulmanın temel şartı olarak görmüştür.
- C) Subjektif tecrübeleri bilgi kaynağı olarak kabul etmemiştir.
- D) Kelam ilminin gelişmesine katkı sağlamıştır.
- E) Akli etkin bir şekilde kullanmıştır.

4.

Verilen görseldeki söz ile aşağıdaki hadislerin hangisi anlamca örtüşür?

- A) "Nerede olursan ol Allah'a karşı gelmekten sakın; yaptığın kötülüğün arkasından bir iyilik yap ki bu onu yok etsin."
 B) "Kim kötü ve çirkin bir iş görürse onu eliyle düzeltsin; eğer buna gücü yetmiyorsa diliyle düzeltsin; buna da gücü yetmezse, kalben karşı koysun."
 C) "Gözleri görmeyene rehberlik etmen bir sadakadır. Sağır ve dilsiz anlayacakları bir şekilde anlatman, ihtiyacını gidermesi için ona rehberlik etmen sadakadır."
 D) "Allah sizin ne dış görünüşünüze ne de mallarınıza bakar. Ama o sizin kalplerinize ve işlerinize bakar."
 E) "Söz taşıyanlar (cezalarını çekmeden ya da affedilmedikçe) cennete giremezler."

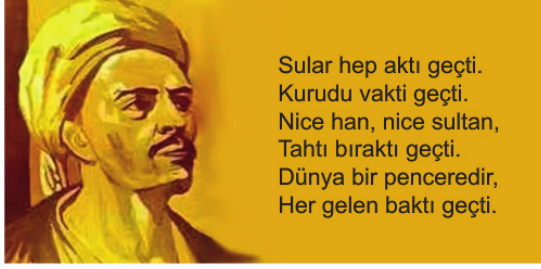
5. Aşağıdaki tabloda Anadolu'da İslam anlayışının oluşmasında etkili olan bazı kişiler ile eserleri eşleştirilmek istenmiştir.

Kişiler	Eserleri
Mevlana	Divan-ı Hikmet
İmam Şafii	Er-Risale
Matüridi	Kitabü't-Tevhid
Ahmet Yesevi	Mesnevi
Hacı Bektaş-ı Veli	Makalat

Buna göre hangi kişilerin yeri değiştirildiğinde eşleştirme doğru yapılmış olur?

- A) Matüridi - Mevlana
 B) Mevlana - Hacı Bektaş-ı Veli
 C) İmam Şafii - Ahmet Yesevi
 D) Ahmet Yesevi - Hacı Bektaş-ı Veli
 E) Mevlana - Ahmet Yesevi

6.

Yunus Emre'nin bu dörtlüğü aşağıdaki ayetlerden hangisini açıklar niteliktedir?

- A) "Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma. Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de iyilik yap ve yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah, bozguncuları sevmez."
(Kasas suresi, 77. ayet)
- B) "De ki: 'Sizin kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm var ya, o mutlaka size ulaşacaktır. Sonra gaybı da, görünen âlemi de bilen Allah'a döndürüleceksiniz de, O size yapmakta olduklarınızı haber verecektir.'"
(Cuma suresi, 8. ayet)
- C) "Allah, rüzgârları gönderendir. Onlar da bulutları harekete geçirir. Allah, onları dilediği gibi, (bazen) yayar ve (bazen) yoğunlaştırır. Nihayet yağmurun onların arasından çıktığını görürsün. Onu kullarından dilediklerine uğrattığı zaman bir de bakarsın sevinirler."
(Rûm suresi, 48. ayet)
- D) "Yoksa siz, sizden öncekilerin başına gelenler, sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Peygamber ve onunla beraber müminler, 'Allah'ın yardımı ne zaman?' diyecek kadar darlığa ve zorluğa uğramışlar ve sarsılmışlardı. İyi bilin ki, Allah'ın yardımı pek yakındır."
(Bakara suresi, 214. ayet)
- E) "Şüphesiz dünya hayatı ancak bir oyun ve eğlencedir. Eğer inanır ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız, o size mükâfâtınızı verir ve sizden mallarınızı (tamamen sarf etmenizi) istemez."
(Muhammed suresi, 36. ayet)

7. "Ölümü düşün gecesi (şeb-i arus) olarak anlayan insana tesir edecek hangi güç vardır."

Sezai Karakoç bu sözünde aşağıdaki mutasavvıflardan hangisini işaret etmektedir?

- A) Hacı Bektaş-ı Veli
D) Yunus Emre
- B) Mevlana Celaleddin-i Rûmi
E) Ahi Evran
- C) Hoca Ahmet Yesevi

8.

Fütüvvetnamelerde geçen ilkeler:

- 1- Ahinin eli, kapısı ve sofrası açık olmalı; yoksulara, düşkünlere, konuklara yemek yedirmeli ve yardım etmelidir.
- 2- Ahinin gözü, dili ve beli bağlı olmalı, haramlardan sakınmalıdır.
- 3- Ahi başkasının ayıbını görmemeli, ayıbı yüze vurmamalı ve alçak gönüllü olmalıdır.
- 4- Ahi kendisine verilen sırları saklamalıdır.
- 5- Ahinin emeğini değerlendirecek bir işi, özellikle bir sanatı olmalıdır.
- 6- Ahi birçok işle veya sanatla değil, yeteneklerine en uygun olanla uğraşmalıdır.

Görseldeki temel ilkeler ile aşağıdaki hadislerden hangisi ilişkilendirilemez?

- A) "Sizden birisi bir iş yaptığı zaman en iyisini yapsın."
- B) "Ey âdemoğlu! (Allah için) infak et ki, sana da infak olunsun!"
- C) "Bir kimse bir şey konuşur, sonrada etrafına bakınırsa bu emanettir."
- D) "Bir mümin, arkadaşının ayıbını görmez, onu gizlerse, şüphesiz Allah bu hareketi sebebiyle onu cennete koyar."
- E) "Dikkat edin! Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Müslümana, gönül rızası olmadan kardeşinin malı helal değildir."

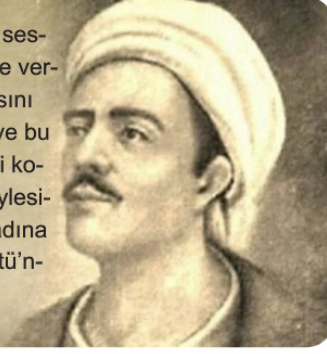
9. Hacı Bektaş-ı Veli insan eğitimi ve nefis terbiyesine dair en önemli kabul edilen öğretisi "Eline, diline, beline sahip ol!" düsturudur. Bu düstur Anadolu'da geniş kitlelerce benimsenmiştir.

Hacı Bektaş-ı Veli'nin metinde sözü edilen öğretisiyle aşağıdaki ayetlerin hangisi ilişkilendirilemez?

- A) "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hali müstesna, mallarınızı, bâtıl (haksız ve haram yollar) ile aranızda (alıp vererek) yemeyin. Ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah, sizi esirgeyecektir."
(Nisâ suresi, 29. ayet)
- B) "Kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan insanın apaçık düşmanıdır."
(İsrâ suresi, 53. ayet)
- C) "Allah kötü sözün açıkça söylenmesini sevmez; ancak haksızlığa uğrayan başka. Allah her şeyi işitici ve bilicidir."
(Nisâ suresi, 148. ayet)
- D) "Zinaya yaklaşmayın gerçekten o 'çirkin bir hayasızlık' ve kötü bir yoldur."
(İsrâ suresi, 32. ayet)
- E) "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir."
(Âl-i İmrân suresi, 92. ayet)

10.

Yunus Emre sanat yaşamında halka, onların diliyle seslenmiş ve Türkçeyi çok iyi kullanmıştır. Öz Türkçe ile verdiği eserleri de, onun her zaman okunup anlaşılmasını sağlamıştır. Onun şiirlerinde genelde Allah sevgisi ve bu sevgi uğrunda bir ömür nasıl çaba gösterileceği gibi konular yer alır. Yunus Emre halkın şairi olduğu için öylesine çok sevilir ki, Anadolu'nun birçok yerinde onun adına anıt mezarlar yaptırılmıştır. Yunus Emre'nin "Risaletü'n-Nushiyye" ve "Divan" olmak üzere iki eseri vardır.

Verilen görselde Yunus Emre ile ilgili,

- I. Halkla buluşmayı başarmıştır.
- II. İslam'ın benimsenmesinde katkıları olmuştur.
- III. Eserleri, Tasavvuf edebiyatının en önemlileri arasında kabul edilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

11. "Anadolu'da Dinî Anlayış ve Kültürün Oluşmasında Etkili Olan Şahsiyetler" konulu bir panele konuşmacı olarak davet edilen İlahiyatçı Yazar Mehmet Bey, hazırlıklarını yaparken temel olarak konuşmasında anlatacağı kişilerin eserlerinden faydalanma yoluna gitmiş ve sunumunu bu eserlerin tanıtımı üzerine dizayn etmiştir.

Buna göre Mehmet Bey'in sunumunda aşağıdaki eserlerden hangisinin yer alması beklenmez?

- A) Kitabü't-Tevhid B) Divan-ı Hikmet C) El-Muvatta
D) Mesnevi E) Makâlât

12. Türkler İslamiyet öncesi inançlarında tek bir tanrının varlığını kabul ediyor, öldükten sonra yeniden diriltileceklerine inanıyor, töreyi ve ahlaki değerleri korumak uğrunda verilen mücadelenin kutsal olduğunu düşünüyorlardı. Buna benzer nedenlerle Türklerin İslamiyet'i benimsemesi kolay olmuş, İslam dini Türk toplulukları arasında hızlı ve bütüncül bir şekilde yayılmıştır.

Bu metinden Türkler ile ilgili,

- I. Tevhit inancına yakındırlar.
- II. İslam'ı geç bir dönemde tanımışlardır.
- III. İslamiyet düşünce dünyalarına uygun bir dindir.
- IV. Müslüman tüccarların ahlakından etkilenmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

13. XIV. yüzyılın başında yaşayan, ünlü Türk mutasavvıf Hacı Bektaş-ı Veli insan sevgisine büyük önem vermiştir. Din ve vatan sevgisi üzerinde durmuş, Allah için can vermenin manevi değerinden övgüyle bahsetmiştir. Türk töresinin devamı için elinden geleni yapmış, İslamiyet'i eski Türk töreleriyle bağdaştırarak sunmaya çalışmıştır. Düzenlediği sohbetlerde küçüklerin büyüklere saygı göstermesini öğütlemiş, misafirperverlik üzerinde önemle durmuş, başkalarının kalbini kırmanın sakıncalarına dikkat çekmiştir. Kolay, anlaşılır, duru bir Türkçeyle "nefes" denilen ilahiler söyleyerek insanlara İslam dinini öğretmeye ve sevdirmeye çalışmıştır. Tüm bu çabaları İslamiyet'in toplum tarafından benimsenmesinde etkili olmuştur.

Bu parçadan Hacı Bektaş-ı Veli ile ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Toplumsal dayanışmaya katkı sağlamayı amaçlamıştır.
 B) Halka önce vatandaş olma bilincini kazandırmaya çalışmıştır.
 C) İslam'ı Türk toplumunun kültürüne uygun bir metotla aktarmıştır.
 D) Anadolu'da Türk-İslam düşüncesinin yayılmasında etkili olmuştur.
 E) Kur'an ve sünnete uygun olmayan geleneklerin terk edilmesini öğütlemiştir.
14. İmam Matürîdi, Ebu Hanife, Cafer-i Sadık, Hacı Bektaş-ı Veli, Ahi Evran, Yunus Emre gibi isimler Türklerin İslam anlayışının oluşmasında ve bir İslam medeniyeti inşa etmelerinde etkili olmuştur. İtikadi konulardan fıkhi konulara, tasavvufi anlayıştan ahilik teşkilatına, fütüvvet anlayışından kardeşlik hukukuna kadar etkili olan bu kimseler, İslam dininin tavsiye ettiği sosyal hayata yönelik ahlaki değerleri insanlara ulaştırmayı başarmış ve toplumun geneli tarafından benimsenmiştir.

Bu parçadan Türklerin İslam anlayışının oluşmasında etkili olan ilim adamlarıyla ilgili,

- I. Evrensel ilkelerin yayılmasına katkı sağlamışlardır.
 II. Toplumun ortak değerleri olarak kabul edilmişlerdir.
 III. Görüş ve düşünceleri günümüzde etkisini devam ettirmektedir.

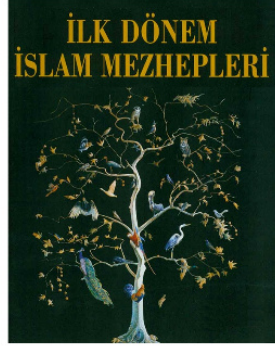
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.
15. VII. yüzyılın sonunda Kûfe'de doğan ve asıl adı Numan b. Sabit olan Ebu Hanife, İslam toplumunda hukuki düşüncenin ve içtihat anlayışının gelişmesinde önemli bir paya sahiptir. Bu nedenle İmam-ı Âzam namıyla şöhret bulmuştur. İlim öğrenmeye akaid ve kelamla başlamış daha sonra fıkıh alanında derinleşmiştir. Ebu Hanife küçük yaşlardan itibaren çok iyi bir eğitim görmüştür. Devrinin seçkin âlimlerinin pek çoğu ile görüşme ve onlardan ilim öğrenme imkânı bulmuştur. Bununla birlikte ticaret hayatına da devam eden ünlü âlim çözüm merkezli bir fıkıh anlayışıyla döneminin en önemli fakihi olmuştur.

Bu parçada Ebu Hanife ile ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Geçimini nasıl temin etmiştir?
 B) Uzmanlaştığı ilim alanı hangisidir?
 C) İslam düşünce sistemine katkısı nedir?
 D) İslam toplumunda hangi unvanla anılmaktadır?
 E) Yetişmesinde etkili olan ilim adamları kimlerdir?

16.

Verilen görseldeki başlığa sahip bir kitapta İslam dünyasında etkili olan;

- I. Eş'ari,
- II. Buhari,
- III. Matürîdi,
- IV. Gazali

İlim adamlarından hangilerinin müstakil olarak yer alması beklenir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) I, III ve IV.

17. Yeşim'in okuduğu gazetenin kültür ekinde her hafta ilmi bir şahsiyet tanıtılmaktadır. Bu hafta yayınlanan bölümde: "On iki imama inanmayı inanç konuları kapsamında değerlendiren bir mezheptir. Bu ekole göre; Kur'an-ı Kerim, ilk ve en önemli kaynaktır. Fakat sünnet konusunda diğer mezheplerden farklı olarak Hz. Peygamber'in sünnetinin yanı sıra, masum (günahsız) olarak kabul ettikleri on iki imamın söz ve fiillerini de sünnet olarak değerlendirirler." ifadelerine yer verilmiştir.

Buna göre gazetenin bu ekinde aşağıdaki şahsiyetlerden hangisinin tanıtıldığı söylenebilir?

- A) İmam-ı Şafii B) Yunus Emre C) Cafer-i Sadık
D) Ahmet Yesevi E) Mevlana Celaleddin-i Rûmi

18. (I) İmam Matürîdi; kelam, tefsir, fıkıh ve mezhepler tarihi alanlarındaki çalışmalarıyla tanınmaktadır. (II) İtikadi konularda görüşlerini açıkladığı eseri Kitabü't-Tevhid, kelam ilminin klasiklerinden biri hâline gelmiştir. (III) Bu eserden İmam Matürîdi'nin döneminde var olan yanlış inanç ve düşüncelere karşı akli önermeler ve mantıki delillendirmeleri çokça kullanarak mücadele ettiği anlaşılmaktadır. (IV) Dinî meselelerde yalnızca nakille yetinip akla yeteri kadar yer vermeyen Selefiyye ile akli öne çıkaran ancak sınırlarını tayin etmeyen Mutezile mezhebinin hâkim olduğu dönemde Matürîdi, nakille akli uzlaştırmaya çalışmıştır. (V) Onun bu düşünce tarzı geniş kitlelerce kabul görmüştür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde İmam Matürîdi'nin ilmi çalışmalarda kullandığı yöntemden söz edilmektedir?

- A) I ve II. B) II ve III. C) III ve IV. D) III ve V. E) IV ve V.

19. Emevi Devleti döneminde İslam dini ile tanışan Türk topluluklarının Müslüman olması üç asrı geçen bir zaman diliminde gerçekleşmiştir. Emeviler zamanında devletin yönetim mekanizmalarında Arap olmayanlara görev verilmiyor ve benzeri ayrımcılıklar yapıyordu. Yönetiminin uyguladığı bu siyaset, Türklerin millet olarak İslam'a girmelerini yavaşlattı. Ömer b. Abdulaziz Devri bu konuda istisna kabul edilebilir. Zira bu dönemde İslam'ın sadece Arapların değil, tüm insanlığın kurtuluşu için gönderilen bir din olduğu vurgulandı. Uygulanan barış ve etkili irşat faaliyetleri kısa sürede meyvesini verdi. Türkler İslam'ı kabul etmeye ve gönüllü olarak tebliğ faaliyetlerinde görev almaya başladılar.

Bu parçada Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinin gecikmesinde aşağıdaki olumsuz tutumlardan hangisinin etkisinden söz edilmektedir?

- A) Irkçı politikaların
- B) Ekonomik dengesizliğin
- C) İnanç konusundaki baskı ve zorlamanın
- D) Kişisel hak ve hürriyetlerin kısıtlanmasının
- E) Güçlü ve zenginlerin ayrıcalıklı konumunun

20. Yalancı dünyaya konup göçenler,
Ne söylerler ne bir haber verirler.
Üzerinde türlü otlar bitenler,
Ne söylerler ne bir haber verirler.

Kimisinin biter üstünde otlar,
Kiminin başında sıra serviler,
Kimi masum, kimi güzel yiğitler,
Ne söylerler, ne bir haber verirler.

Yunus Emre'ye ait bu dizeler aşağıdaki ayetlerden hangisinin mesajıyla benzeşmektedir?

- A) "Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez."
(Necm suresi, 38. ayet)
- B) "Allah esenlik yurduna çağırıyor ve dilediğini doğru yola iletiyor."
(Yûnus suresi, 25. ayet)
- C) "Dirilerle ölüler de bir değildir. Allah dilediğine elbette işittirir; ama sen kabirlerdekilere de işittirecek değilsin!"
(Fâtır suresi, 22. ayet)
- D) "Kur'an gerçekten değerli, güçlü ve arşın sahibi katında itibarlı, bir elçinin sözüdür."
(Tekvîr suresi, 19 ve 20. ayetler)
- E) "(Onlar) gayba iman ederler, namazı kılarlar, kendilerine verdiklerimizden hayra harcarlar."
(Bakara suresi, 3. ayet)

21.

Mevlana'nın Yedi Öğüdü

- Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.
- Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.
- Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.
- Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol.
- Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.
- Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol.
- Hoşgörülükte deniz gibi ol.

Bu öğütler İslam dininde yerilen aşağıdaki olumsuz tutum ve davranışların hangisiyle doğrudan ilişkilendirilemez?

- A) Irkçılık B) Kibir C) Zulüm D) Riya E) Cimrilik

19 ve 20. soruları aşağıdaki ayete göre cevaplayınız.

"Kim Allah'a ve peygambere itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, siddıklar, şehitler ve sâlih kişilerle beraberdirler; bunlar ne güzel arkadaşlardır!"

(Nisâ suresi, 69. ayet)

22. Bu ayetteki altı çizili bölüm ile aşağıdaki ayetlerden hangisinin mesajı örtüşmektedir?

- A) "Elbette kendilerine peygamber gönderilen kimseleri de, gönderilen peygamberleri de mutlaka sorgulayacağız."
(A'râf suresi, 6. ayet)
- B) "Yetimlere mallarını verin, temizi pis olanla değişmeyin, onların mallarını kendi mallarınıza katarak yemeyin; zira bu büyük bir günahdır."
(Nisâ suresi, 2. ayet)
- C) "Müminler o kimselerdir ki, Allah'ın adı anıldığında yürekleri titrer, kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğunda bu onların imanlarını artırır. Onlar yalnızca Rabb'lerine güvenirlir."
(Enfâl suresi, 2. ayet)
- D) "Aralarındaki anlaşmazlıkları çözüme bağlasın diye Allah'a ve Resul'üne çağrıldıklarında müminlerin sözü, "Dinledik ve boyun eğdik." demekten ibarettir. İşte kurtuluşa erenler de bunlardır!"
(Nûr suresi, 51. ayet)
- E) "Allah'ın emri yerine gelecektir; artık onun bir an önce gelmesini isteyip durmayın. Allah, onların ortak koştukları her şeyden uzaktır ve yücedir."
(Nahl suresi, 1. ayet)

23. Aşağıdakilerden hangisi ayette sözü edilen kişilerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Allah'ın emirlerine uygun davranan, iyi amel sâhibi ve günah işlemekten kaçınırlar.
- B) Allah yolunda canlarını, mallarını çekinmeden verirler.
- C) İncasında, yaşayışında ve sözlerinde doğrudurlar.
- D) Ahirette hesap sorulmaktan muaftırlar.
- E) Allah'ın vahyine muhatap olurlar.

12. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

3. Ünite

1. Dört Halife Dönemi'nde gerçekleşen fetih hareketleriyle Müslümanlar özellikle Hint ve İran kültürüyle karşılaştı. Doğal olarak Müslüman toplumlarda çok çeşitli kültürel değerler, alışkanlıklar, düşünce ve âdetler ortaya çıktı. Fethedilen verimli topraklar ve elde edilen ganimetlerle birçok Müslüman arasında gösteriş, savurganlık ve sefahat yaygınlaştı. Hz. Peygamber zamanındaki, savurganlıktan uzak, mütevazı hayat tarzı unutulmaya yüz tuttu. Bu duruma tepki olarak bir kısım Müslüman da züht hayat tarzına yöneldi.

Metinde ulaşılan sonucu kendisine araştırma konusu yapan İslami disiplin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fıkıh
- B) Hadis
- C) Kelam
- D) Felsefe
- E) Tasavvuf

2. İslam dünyasında pek çok tasavvufi yorum ortaya çıkmıştır. Bunlardan bazıları Anadolu'da İslam'ın yayılması için çalışmışlardır.

Buna göre aşağıdaki tasavvufi yorumların hangisi metinde anlatılan duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) Nakşibendilik
- B) Yesevilik
- C) Mevlevilik
- D) Senusilik
- E) Kadirilik

3. Tasavvufi düşüncede önemli bir yer tutan ve kalbe yalnızca Allah sevgisini yerleştirmek, nefsi kötü duygu ve düşüncelerden arındırmak için bazı ritüeller ortaya çıkmıştır.

Buna göre;

- I. zikir,
- II. riyazet,
- III. tezkiye

kavramlarından hangileri metindeki sözü edilen durum ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III.
- C) I ve II.
- D) II ve III.
- E) I, II ve III.

4. İslam düşüncesinde dinî yorumlar genel olarak siyasi-itikadi ve ameli-fıkhi olarak ikiye ayrılmaktadır. Bunlara ek olarak bir de tasavvufi yorumlar bulunmaktadır.

Buna göre, İslam düşüncesinde ortaya çıkan aşağıdaki yorumlardan hangisi farklı bir kategoride yer alır?

- A) Eşarilik
- B) Kadirilik
- C) Haricilik
- D) Mutezile
- E) Matüridilik

5. Aşağıda tekke ve dergâhların girişlerine asılan, güzel yazı formatında yazılmış bir levha yer almaktadır.

Buna göre görseldeki edebî cümlelerin açılımı aşağıdakilerden hangisi ile doğru olarak ifade edilir?

- A) Eline, diline, beline sahip ol.
- B) Dövene elsiz gerek, sövene dilsiz gerek.
- C) Zulüm ile abat olanın akıbeti berbat olur.
- D) Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı.
- E) Dil dudak deprenmeden anlayan beri gelsin.

6. "Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin."

(Hucurât suresi, 10. ayet)

"Birbirinize haset etmeyin! ... Ey Allah'ın kulları! Kardeş olun. Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmanına teslim etmez, onu küçük görmez. 'Takva' işte buradadır. Kişiye Müslüman kardeşini küçük görmesi kötülük olarak yeter. Her Müslüman'ın canı, malı ve ırzı diğer bir Müslüman'a haramdır."

(Hadis-i şerif)

Aşağıdakilerden hangisi bu ayet ve hadiste öngörülen kardeşliğin özelliklerinden değildir?

- A) Kaynağını Allah'a iman oluşturur.
- B) Kan bağından öte bir anlayışa sahiptir.
- C) İnananlar birbirleriyle ilişkilerinden sorumludur.
- D) Müminler Allah'ın rızasına ancak kardeşlikle ulaşabilirler.
- E) Kardeşlik hukukunu çiğneyenler ahirette cezalandırılacaktır.

7. Kadirilikte yer alan bazı ilkeler şunlardır:

Dilini yemine alıştırmamak.	Başkalarına yük olmamak.	Tevazu sahibi olmak.
Sürekli Allah'ı zikretmek.	Gündüzleri oruç tutup geceleri az uyumak.	İnsanların sahip olduğu şeylere tamah etmemek.

Buna göre aşağıdaki hadislerden hangisi bu ilkelerden biriyle eşleştirilemez?

- A) "Dünyaya rağbet gösterme ki Allah seni sevsin; insanların ellerinde bulunana rağbet etme ki onlar da seni sevsin."
 B) "Kim yalan konuşmayı terk etmezse Allah o kimsenin yemesini içmesini bırakmasına kıymet vermez."
 C) "O kadar mütevazı olun ki kimse kimseye böbürlenmesin; kimse kimseye zulmetmesin."
 D) "Müminin üç kalesi vardır: birisi zikrullah, birisi Kuran okumak, diğeri de namazdır."
 E) "Birinizin sırtında bir bağ odun yüklenip satması dilenmesinden hayırlıdır."

8. Dervişe bir gün "Sevginin sadece sözünü edenlerle, onu yaşayanlar arasındaki fark nedir?" diye sormuşlar. Derviş soruyu göstererek yanıtlamak istemiş. Bunun için sevgiyi dilden kalbine indirememiş olanları çağırarak onlara bir sofraya hazırlamış. Hepsini sofrada yerlerini almışlar. Derken sıcak çorbaları ve derviş kaşıkları denilen bir metre boyunda kaşıkları getirmiş ve "Bu kaşıkların ucundan tutup öyle yiyeceksiniz." şeklinde bir kural koymuş.

Peki deyip çorbalarını içmeyi denemişler. Fakat kaşıklar uzun geldiğinden sıcak çorbayı döküp saçmaktan hem kendilerini yakmışlar hem de ağızlarına bir damla bile götürememişler. En sonunda bakmışlar olacak gibi değil sofradan aç kalkmışlar.

Daha sonra derviş aynı ortamı hazırlayarak, bu defa sevgiyi gerçekten yaşayanları yemeğe çağırmış ve aynı şartı dile getirmiş. Bunun üzerine her biri uzun kaşığı çorbaya daldırmış, sonra karşısındaki kardeşine uzatarak çorbalarını içmişler. Böylece her biri diğerini doyurmuş ve sofradan afiyetle şükrederek kalkmışlar...

Bu menkıbede gerçek sevgi ile aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişki anlatılmak istenmiştir?

- A) Alçak gönüllülük B) Yardımlaşma C) Tutumluluk D) Hoşgörü E) Kanaat

9. Tasavvuf; sözlükte, saf olmak ve ilk safta bulunmak gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise, güzel ve ulvi olan huyları kazanma girişiminde bulunmak ve çirkin huylardan uzaklaşmaya çalışmaktır. Tasavvufu kalbe yalnızca Allah sevgisini yerleştirmek ve nefsi kötü duygulardan arındırma olarak tanımlayan mutasavvıflar da vardır.

Bu parçada tasavvuf yolu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Nefsin kötü arzu ve isteklerden tezkiyesi amaçlanmaktadır.
 B) Özdenetim sahibi bireyler yetiştirilmek istenmektedir.
 C) Erdemli davranışlar kazandırılmaya çalışılmaktadır.
 D) Temeli Kur'an ve sünnete dayandırılmaktadır.
 E) Sade bir yaşantı tavsiye edilmektedir.

10. Aşağıda tasavvuf ile ilgili bazı kavramlar ve tanımları eşleştirilmek istenmiştir.

HALVET	Uzlet, inziva, yalnızlık, tek başına yaşamak topluma karışmamak.
TEZKİYE	Temizlenme. Nefsi manevi kirlerden arındırmak.
ZAHİD	Sezgi, tecrübe ve manevi yolla elde edilen bilgi.
İRFAN	Dünyaya rağbet etmeyen, kendini bütünüyle ahirete ve Hakk'a veren, mala mülke şöhrete değer vermeyen.

Buna göre hangi iki seçeneğin yeri değiştirilirse eşleştirme doğru olur?

- A) Halvet - Tezkiye B) Zahid - İrfan C) Zahid - Halvet D) Tezkiye - İrfan E) İrfan - Halvet

11. Tasavvufta inziva hayatı bir süreliğine gerekli olsa da asıl olan halkın içinde, toplumdan uzaklaşmadan manevi ilerleme yolunda çaba göstermektir. O yüzden mutasavvıfların pek çoğu birer meslek edinmişler, geçimlerini kendi emekleri ile kazanmışlardır. Bu uğraşları onları tasavvufi hayattan koparmadığı gibi manevi ilerleyişlerine de engel olmamıştır.

Buna göre,

- I. El ele el Hakk'a
- II. El kârda gönül yârda
- III. Kendi yer salkımı, ele verir talkını
- IV. Halk içinde Hak'la beraber olmak

sözlerinden hangileri parçanın düşüncesi ile örtüşmektedir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve IV. E) I, II ve IV.

12. "Onlar, inananlar ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur." (Ra'd suresi, 28. ayet)

Bu ayette altı çizili yerler aşağıdaki tasavvuf terimlerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Zühhd B) Zikir C) İrfan D) Îsâr E) İhlas

13. İslam düşüncesinde tasavvufi yorumlardan bazılarının ilkeleri şu şekildedir:

MEVLEVİLİK	KADİRİLİK	YESEVİLİK
• Dinî esasları iyi bilmek • Alçak gönüllü olmak • Dindar olmak • Kalbini her zaman temiz tutmak • Maddi ve manevi temizliğe önem vermek	• Dilini yemine alıştırmamak • Başkalarına yük olmamak • Tevazu sahibi olmak • Sürekli Allah'ı zikretmek • İnsanların sahip olduğu şeylere tamah etmemek	• Züht ve takvaya önem vermek • Devamlı abdestli gezmek • Dünya malına ve zevklerine önem vermemek • Allah'ı çokça zikretmek

Bu bilgiler aşağıdaki ayetlerden hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) "Siz namaza çağırdığınız vakit onu alaya alıp eğlence yerine koyuyorlar. Bu şüphesiz onların akılları ermeyen bir toplum olmalarındandır."
(Mâide suresi, 58. ayet)
- B) "Ey kavimim! Şüphesiz bu dünya hayatı ancak geçici bir yararlanmadır. Ahiret ise ebedi olarak kalınacak yerdir."
(Mü'min suresi, 39. ayet)
- C) "Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen yeri asla yaramazsın, boyca da dağlara asla erişemezsin."
(İsrâ suresi, 37. ayet)
- D) "Şüphesiz Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlar ve iyilik yapanlarla beraberdir."
(Nahl suresi, 128. ayet)
- E) "Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terk et."
(Müddesir suresi, 4 ve 5. ayetler)

14. Dervişlik olsaydı taç ile hırka.
Biz dahi alırdık otuza kırka.

Yunus Emre'nin bu dizelerde vermek istediği mesaj aşağıdaki sözlerden hangisiyle aynı doğrultudadır?

- A) "Sabreden derviş muradına ermiş."
B) "Dervişin fikri ne ise zikri de o olur."
C) "Hacı hacıyı Mekke'de, derviş derviş tekke de bulur."
D) "Yedi derviş bir posta oturur da iki hükümdar dünyaya sığmaz."
E) "Kişi hacı olmaz gitmek ile Mekke'ye, eşek derviş olmaz taş çekmekle tekkeye."

15. I. Hz. Peygamber, sahabe ve onlardan sonra gelenleri içine alan, henüz tasavvuf kavramının ortaya çıkmadığı hicri ikinci asra kadar olan dönemdir.
- II. Sufi kavramının kullanılmaya ve ilk sufi isimlerinin duyulmaya başlandığı dönemdir. Maruf Kerhi, Cüneyd-i Bağdâdî ve Gazali bu dönemde yetişmiştir.
- III. Hicri altıncı asırdan itibaren sosyal hayatın bir parçası haline gelmiştir. İbn Arabi, Mevlana gibi büyük temsilcilerinin yetiştiği şiir ve edebiyatla ilgili önemli eserlerin verildiği dönemdir.

Haklarındaki bilgiler numaralanarak verilen Tasavvufi düşüncenin dönemleri aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III
A) Zühd	Tasavvuf	Tarikat	
B) Tasavvuf	Tarikat	Zühd	
C) Zühd	Tarikat	Tasavvuf	
D) Tarikat	Tasavvuf	Zühd	
E) Tasavvuf	Zühd	Tarikat	

16. Hasan Basri dedi ki: "Vallahi, yetmiş Bedir'liye yetiştim, çoğu kez giydikleri sof idi. Eğer siz onları görseydiniz deli sanırdınız. Onlar da sizin iyilerinizi görselerdi 'Bunların ahirette bir nasibi yok.' derlerdi. Kötülerinizi görselerdi, 'Bunlar hesap gününe inanmıyorlar.' derlerdi, dedi ve şu ayeti okudu: "Allah'a karşı saygısızlıktan sakınanlar mutlaka cennet bahçelerinde ve pınar başlarında olacaklar."

(Hicr suresi, 45. ayet)

Hasan Basri'nin parçada vurguladığı hayat tarzı, sonraki dönemlerde hangi tasavvufi kavramla ifade edilmiştir?

- A) Fakr B) İhlas C) İrfan D) Zühd E) Zikir

17. • Semâ, Mevlana'nın dinî merasimlerde duyduğu coşkunun etkisi ile herhangi bir kurala bağlı kalmaksızın zaman zaman yaptığı bir zikir ritüelidir. Bu ritüel vefatından sonra geliştirilmiş ve son şeklini almıştır. Buna göre, Mevlevî dervişinin musiki eşliğinde sağ elini göğse, sol elini yere doğru çevirerek dönmesi "Haktan alıp halka vermek." düsturunu sembolize eder. Giydiği hırka mezarı, külah mezar taşını, tennure ise kefeni temsil eder.
- Semah, ceme katılanların manevi coşku hâlinde kendilerinden geçerek, Allah'ın güzel isimlerinden birini zikredip ilahi bir aşkla ayakta dönmeleridir. Semah ayininde müzik ezgilerini dinlemek, vecde gelip dönmek ve kendinden geçmek esastır.

Bu parçaya göre aşağıdaki sema ve semah ile ilgili bilgilerden hangisi her ikisinde de ortaktır?

- A) Özel kıyafetler giyilerek yapılırlar.
- B) Kadın erkek karışık gerçekleştirilirler.
- C) Ney çalgısı temel enstrüman kabul edilir.
- D) Ayini yöneten kişinin duası ile tamamlanırlar.
- E) Manevi coşku ve heyecan halinde icra edilirler.

18. Bir adam haram kabul edilen bir yoldan para kazanıp bununla kendisine bir inek alır. Bir süre sonra, yaptıklarından pişman olur ve hiç olmazsa iyi bir şey yapmış olmak için bunu Hacı Bektaş Veli'nin dergâhına kurban olarak bağışlamak ister. O zamanlar dergâhlar aynı zamanda aşevi işlevi görüyordu. Durum Hacı Bektaş Veli'ye anlatıldığında o, "Helal değildir." diyerek bu kurbanı geri çevirir. Bunun üzerine adam Mevlevi dergâhına gider ve aynı durumu Mevlana'ya anlatır. Mevlana ise bu hediyeyi kabul eder. Adam aynı şeyi Hacı Bektaş-ı Veli'ye de anlattığını ama onun bunu kabul etmediğini söyler ve Mevlana'ya bunun sebebini sorar. Mevlana şöyle cevap verir: "Biz bir karga isek, Hacı Bektaş-ı Veli bir şahin gibidir. Öyle her leşe konmaz. O yüzden senin bu hediyeni biz kabul ederiz ama o kabul etmeyebilir." Adam üşenmez kalkar Hacı Bektaş dergâhına gider ve Hacı Bektaş-ı Veli'ye, Mevlana'nın kurbanı kabul ettiğini söyleyip bunun sebebini bir de ona sorar. Hacı Bektaş-ı Veli şöyle yanıtlar: "Bizim gönlümüz bir su birikintisi ise Mevlana'nın gönlü okyanus gibidir. Bu yüzden, bir damlayla bizim gönlümüz kirlenebilir ama onun engin gönlü kirlenmez. Bu sebepten dolayı o senin hediyeni kabul etmiştir."

Bu metne hâkim olan temel duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabır B) Tevazu C) Ölçülülük D) Merhamet E) Fedakârlık

19. Bayezid-i Bestamî'ye;

- "Efendim, siz su üstünde yürüyormuşsunuz!" dediler.
- "Bir çöp de su üstünde yüzer." cevabını verdi.
- "Havada uçuyormuşsunuz!" dediler.
- "Kuş da havada uçar. Önemli olan Allah'tan başkasına gönül bağlamamaktır." buyurdu.

Bu diyalogdan çıkarılabilecek temel sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her canlı kendine vahyolunanı yapar.
 B) İnsan diğer canlılardan farklıdır.
 C) Keramet değil istikamet esastır.
 D) Sufiler keramet gösterebilir.
 E) Keramet ve mucize haktır.

20. Sufilerin en öne çıkan özellikleri, farzları yerine getirdikten ve haramlardan kaçındıktan sonra malayani denilen boş ve anlamsız meşguliyetleri terk etmek, amaçlarıyla aralarına giren her türlü alakadan sıyrılmaktır. Onların Allah'tan başka gaye ve maksatları yoktur.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi sufilerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Aza koşup, çoktan kaçmak
- B) Açlığı tokluğa tercih etmek
- C) Üstünlük ve büyüklüğe rağbet etmemek
- D) Dünya işlerini terk edip, çalışmayı bırakmak
- E) İhtiyaç anında bile başkalarını kendine tercih etmek

21. Görselde Alevi kültürü ile ilgili bazı görev tanımları verilmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Ahmet	Fatma	Mehmet	Ali
A) Dede	Zakir	Çerağcı	İbrikçi
B) Rehber	Çerağcı	Peyikçi	Sakka
C) Dede	Çerağcı	Ferraş	Sakka
D) İbrikçi	Niyazcı	Gözcü	Çerağcı
E) Meydancı	Zakir	Rehber	Niyazcı

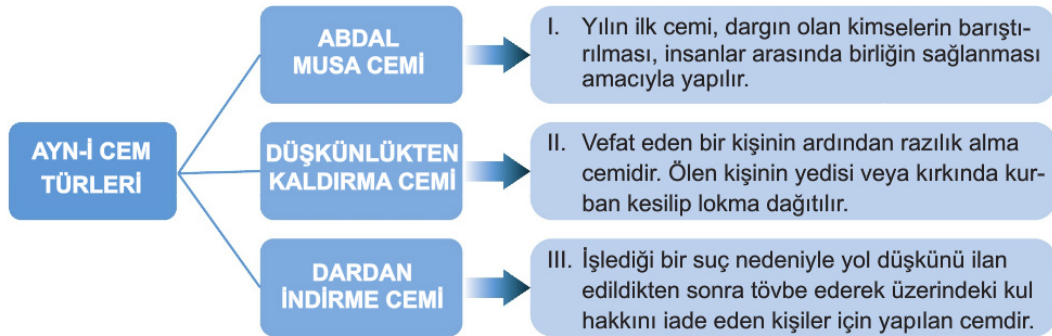
22. "Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin."

(Hucurât suresi, 10. ayet)

Aşağıdakilerden hangisi verilen ayetle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) "Musa, 'Ey Rabb'im! Beni ve kardeşimi bağışla, bizi rahmetine garkeyle! Sen merhametlilerin en merhametlisin.' dedi."
- (A'râf suresi, 151. ayet)
- B) "Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. 'Ey kavmim!' dedi, 'Allah'a kul olun, ahiret gününü ümitle bekleyin; yeryüzünde bozgunculuk yapıp karışıklık çıkarmayın!'"
- (Ankebût suresi, 36. ayet)
- C) "Semud kavmine, 'Allah'a kulluk edin.' demesi için kardeşleri Salih'i gönderdik. Ama hemen birbiriyle çekişen iki grup oluverdiler."
- (Neml suresi, 45. ayet)
- D) "Babası, 'Yavrucuğum' dedi, 'Rüyanı sakın kardeşlerine anlatma, sonra sana tuzak kurarlar! Çünkü şeytan insana apaçık bir düşmandır.'"
- (Yûsuf suresi, 5. ayet)
- E) "Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı yapışın; bölünüp parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın..."
- (Âl-i İmrân suresi, 103. ayet)

23. Şemada Alevilik-Bektaşilikteki cem türleri ve tanımları verilmek istenmiştir.

Buna göre tanım kavram eşleştirmelerinden hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

24. Alevi-Bektaşiler Hz. Peygamber'in soyuna Kerbela'da yapılan zulmü kınamak ve onların acılarını kendi yüreklerinde hissetmek amacıyla her yıl on iki gün matem tutarlar. Bu ayda matem ve oruç bir bütün olarak uygulandığı için daha büyük bir anlam kazanır. Bundan dolayı bu orucun diğer bir adı da "Yas-ı Matem"dir. Alevi-Bektaşiler bu günlerde; sıvı gıda tüketmez, tıraş olmaz, çamaşır yıkamaz, hayvan ve ağaç kesmezler. Et, soğan, sarımsak, yumurta yemezler. Aynaya bakmaz ve süslenmezler. Düğün, oyun ve çeşitli eğlenceler yapmazlar.

Parçada sözü edilen oruç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hızır orucu B) Adak orucu C) Şükür orucu D) Keffaret orucu E) Muharrem orucu

25. Alevilik düşüncesinde yol kardeşleri birbirinin günah ve sevabından sorumludurlar. Et ile tırnak gibi bir birine yakındırlar. Hayatın iyi yanı gibi kötü yanını da paylaşırlar. Yol kardeşlerinden biri öldüğü zaman diğeri onun çocuklarına ve aile fertlerine bakmakla yükümlüdür.

Bu metinde verilen bilgiler Alevilikteki hangi kavram ile ilgilidir?

- A) Cem B) Razılık C) Semah D) Gülbenk E) Musahiplik

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	3. Ünite
1. E	1. C	1. E
2. A	2. D	2. D
3. B	3. B	3. E
4. D	4. C	4. B
5. C	5. E	5. A
6. C	6. B	6. E
7. A	7. B	7. B
8. E	8. E	8. B
9. A	9. E	9. D
10. C	10. C	10. B
11. B	11. C	11. E
12. D	12. B	12. B
13. B	13. E	13. A
14. A	14. E	14. E
15. E	15. E	15. A
16. B	16. B	16. D
17. A	17. C	17. E
18. A	18. C	18. B
19. B	19. A	19. C
20. C	20. C	20. D
21. E	21. A	21. C
22. E	22. D	22. E
	23. D	23. D
		24. E
		25. E